

Antalya Ovası

AKD029

Çok Acil
Gerileme (-2)

Antalya Falezleri © Murat Ataç

Yüzölçümü : 27060 ha
Boylam : 30,99°D
Enlem : 36,87°K
Yükseklik : 0 m - 70 m
il(ler) : Antalya
ilçe(ler) : Manavgat, Serik, Antalya merkez
Koruma Statüleri : Doğal sit alanı, özel çevre koruma bölgesi

- **Alanın Tanımı**: Antalya Ovası, tarihi Pamphylia Ovası'nın deniz kıyısındaki kumul ve sulakalan habitatları ile Antalya şehrinin kıyı kesimindeki traverten basamağından oluşur. Ova batıda Antalya şehir merkezi, doğuda ise Side ile sınırlanır. Aksu ve Köprü çaylarının kıyıda yığıldığı bataklık, alüvyal düzlükler ve bunlar arasında alçak tepelikler halindedir. ÖDA, Antalya şehir merkezinin doğusunda, kuzey güney doğrultusunda akan Aksu Çayı'nın doğu ve batısında yaklaşık 13 kilometre uzunluğunda ve 5 kilometre eninde olan az bozulmuş doğal alanları içine alır. Türkiye'nin Akdeniz kıyılarındaki en büyük ikinci kumul alanını içermesi nedeniyle önemlidir.
- **Habitatlar**: ÖDA; Doğu Akdeniz'e özgü maki toplulukları, kayalık bitki toplulukları, nehir kıyısı bitki toplulukları, kızılçam (*Pinus brutia*) ormanı, kumul bitki örtüsü, fıstıkçarnı (*Pinus pinea*) ağırlıklı kumul ormanı ve delta ekosistemi ile verimli tarım alanlarından oluşur. Maki birlikleri, genel olarak bitki türleri çeşitliliği bakımından zengindir. Her dem yeşil çalıların egemen olduğu maki birliklerindeki baskın bitki türleri *Quercus coccifera*, *Myrtus communis*, *Erica manipuliflora*, *Cistus* spp., *Olea europea*, *Arbutus unedo*, *Pistacia terabinthus* ve *Pistacia lentiscus* türleridir.
- **Türler**: Antalya Ovası zengin bitki çeşitliliğine sahiptir. Alanda 28 bitki taksonu ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. *Gypsophila pilulifera*, *Stachys butleri*, *Trigonella arenicola*, *Trigonella polycarpa* bitki türleri dünyada sadece Antalya Ovası'nda bulunur. Alanda *Alkanna macrophylla*, *Gaudiniopsis sorgerae* ve *Pyrus serikensis* gibi nesli tehlike altında ve dar yayılışlı çok sayıda bitki türü yaşamaktadır.
- Ovada üreyen kuş türleri arasında İzmir yalçapı (*Halcyon smyrnensis*), uzunbacak (*Himantopus himantopus*), zeytin mukallidi (*Hippolais olivetorum*), dikkuylu öleğen (*Prinia gracilis akyildizi*) ve kara boğazlı öleğen (*Sylvia ruppelli*) bulunur.
- Kıyıda kumullar yüksek sayılarda denizkaplumbağasının (*Caretta caretta*) ve az sayıda yeşil denizkaplumbağasının (*Chelonia mydas*) ürettiği alanlardır. Alanda nilkaplumbağası

(*Trionyx triunguis*) da bulunmaktadır.

ÖDA'daki kelebek türleri arasında ülkemize endemik büyük esmer kelebek (*Maniola megalis*), nesli küresel ölçekte tehlike altında olan Osmanlı ateşi (*Lycaena otomana*) ile nesli bölgesel ölçekte tehlike altında olan kara gözlü mavi kelebek (*Glaucopsyche alexis*) ve bavius (*Pseudophilotes bavius*) bulunur.

Nesli küresel ölçekte tehlike altında olan *Onychogomphus assimilis* kuzböceği türü de alanda yaşamaktadır.

■ **Alan Kullanımı**: Alanda tarım, hayvancılık ve yoğun olarak turizm faaliyetleri gerçekleştirilir. Turizm merkezi ilan edilen kıyı şeridi yoğun yapılaşma ile karşı karşıyadır.

■ **Tehditler**: Alandaki en önemli tehdit plansız turizm faaliyetleri ve bu faaliyetlerin neden olduğu yapılaşmadır. Kumullarda inşa edilen resmi kurumlara ait dinlenme tesisleri ve yazlık kamplar nedeniyle kumullar önemli ölçüde tahrip olmuştur.

Kumsalda yumurtlayan denizkaplumbağalarının yavruları da dinlenme tesisleri ile otellerin ışıklarından ve özellikle Belek'te hafriyat dökülmesinden olumsuz etkilenmektedir.

Sulak alanlarda kurutma çalışmaları yapılarak yeni tarım alanları oluşturulmaktadır. Taban suyunun artması sonucu aşırı tuzlanma meydana geldiğinden dolayı tarım alanlarında verim düşmektedir.

Yasadışı kum çıkarımı, şehir çöplerinin alana dökülmesi, plansız peyzaj düzenlemeleri ve yoğun ziyaretçi baskısı sonucu alandaki canlı türleri tehdit altındadır.

■ **Koruma Çalışmaları**: Alanda bulunan Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde, Özel Çevre Koruma Kurulu Başkanlığı ve Akdeniz Üniversitesi Biyolojik Çeşitlilik Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi işbirliğinde bir yönetim planı hazırlanmıştır. Belek kumullarında Almanya ve Türkiye hükümetlerinin işbirliğiyle Türkiye'nin ilk biyotop sınıflandırması yapılmıştır.

Yerel İlgili Sahipleri

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı; Antalya İl Çevre ve Orman Müdürlüğü; Antalya Orman Bölge Müdürlüğü; Akdeniz Üniversitesi Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi; Akdeniz Üniversitesi Biyoloji Bölümü; Akdeniz Üniversitesi Biyolojik Çeşitlilik Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi; Antalya Barosu; Doğa Derneği; TEMA Vakfı Batı Akdeniz Temsilciliği; Biyologlar Derneği; Çevre Gönüllüleri Derneği; Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Antalya Şubesi; Side Doğa Gönüllüleri Derneği; Manavgat Sivil Toplum Platformu; Antalya Kuş Gözetim Topluluğu; Akdeniz Üniversitesi Kuş Gözetim Kulübü.

■ **Lale Aktaş, Özgen Sözlür**

Antalya Ovası önemli doğa alanı topografya haritası

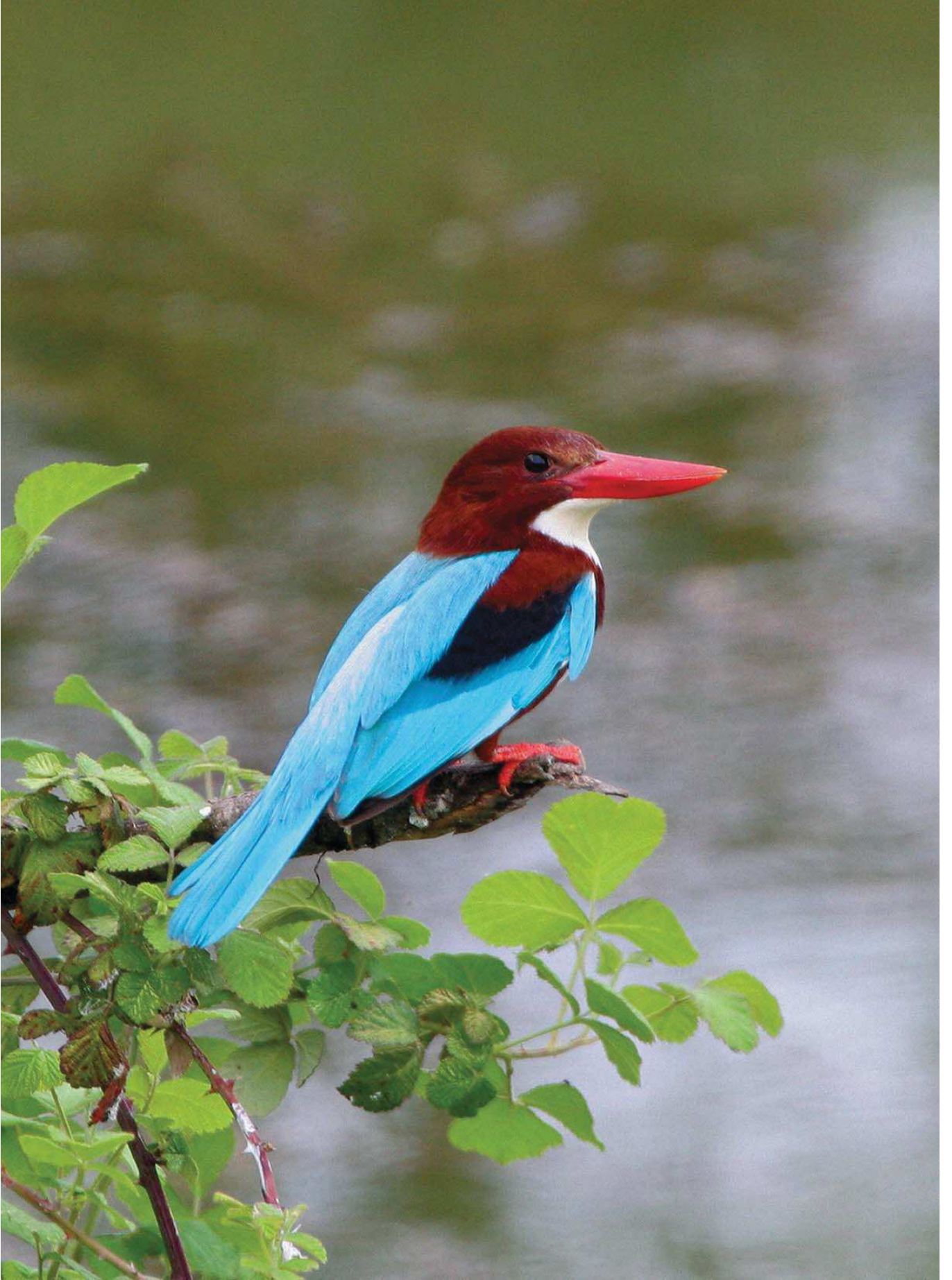
Antalya Ovası önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
<i>Alkanna macrophylla</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Alkanna pinardii</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Allium junceum ssp. tridentatum</i>	1	0	-	NT	Var	B2
<i>Allium sandrasicum</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Anthemis ammophilla</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Bupleurum pulchellum</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Centaurea aegialophila</i>	0	0	-	EN	Var	A2, B1
<i>Centaurea pamphylica</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Galium pseudocapitatum</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Gaudiniopsis sorgerae</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Glycyrrhiza asymmetrica</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Gypsophila pilulifera</i>	1	1	-	CR	Var	A1, A2
<i>Minuartia mesogitana ssp. macrocarpa</i>	1	0	-	EN	Var	B1, B2
<i>Onosma strigosissimum</i>	1	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Petrohragia hispidula</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Petrohragia pamphylica</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Picris campylocarpa</i>	1	0	-	LC	Var	A2
<i>Polygonum praelongum - Anadolu</i>	0	0	-	EN	Var	B1
<i>Pyrus serikensis</i>	1	0	VU	EN	Var	A1, A2
<i>Rostraria obtusiflora ssp. amblyantha</i>	0	0	-	VU	Var	B1, B2
<i>Stachys aleurites</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Stachys bombycina</i>	1	0	-	NT	Var	A2
<i>Stachys butleri</i>	1	1	-	EN	Var	A1, A2
<i>Teucrium montbretii ssp. pamphylicum</i>	1	0	-	VU	Var	B1, B2
<i>Thymus revolutus</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Trigonella arenicola</i>	1	1	-	CR	Var	A1, A2
<i>Trigonella polycarpa</i>	1	1	-	EN	Var	A1, A2
<i>Velezia pseudorigida</i>	1	0	-	VU	Var	A1, A2
<i>Anthus campestris</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Halcyon smyrnensis - Anadolu</i>	0	0	LC	EN	1-2 Çift (Üreme)	B1, C1
<i>Himantopus himantopus - D. Avrupa ve D. Akdeniz</i>	0	0	LC	LC	2 Çift (Üreme)	C1
<i>Hippolais olivetorum</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Melanocorypha calandra</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Prinia gracilis akyildizi</i>	0	0	LC	VU	20 Çift (Üreme)	B1, C1
<i>Sylvia rueppelli</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
 <i>Caretta caretta</i>	0	0	EN	(EN)	385 yuva (1998) - 745 yuva (2002)	A1, A3, C1
<i>Caretta caretta</i> - Akdeniz	0	0	EN	(EN)	385 yuva (1998) - 745 yuva (2002)	B1, B3, C1
<i>Chelonia mydas</i>	0	0	EN	(CR)	2-8 yuva	A1, C1
<i>Chelonia mydas</i> - Akdeniz	0	0	EN	(CR)	2-8 yuva	B1, C1
<i>Trionyx triunguis</i> - Doğu Akdeniz	0	0	CR	CR	Var	B1, C1
 <i>Aphanius fasciatus</i>	0	0	DD	LC	Var	C1
 <i>Glaucopsyche alexis</i> - Anadolu	0	0	-	VU	Var	B1
<i>Lycaena ottomana</i>	0	0	VU	VU	Var	A1
<i>Lycaena ottomana</i> - Güney Anadolu	0	0	VU	VU	Var	B1, C1
<i>Maniola megalis</i>	1	0	-	-	Var	A4, C1
<i>Pseudophilotes bavius</i> - Anadolu	0	0	-	EN	Var	B1, C1
 <i>Orychogomphus assimilis</i>	0	0	VU	VU	Var	A1, C1

Denizkaplumbağası (*Caretta caretta*) © Osman Turgut

Izmir yalıçapkını (*Halcyon smyrnensis*) © Kazım Çapacı